

ZOMBOR és VIDEKE

BACS-BODROGH MEGYEM POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csllás Benő-utca 94. szám.

Felolós szerkesztő:

Egész evre 12 kor., félelvre 6 kor., negyedévre 3 kor.

Kiadóhivatal: Kossuth Lajos-utca 152. szám.

Dr. DONOSZLOYITS VILMOS.

Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Cseléd mizeriák.

„Az országban általános a panasz a cseléd mizeria ellen, elanyira, hogy a kereskedelmi miniszter körrendeletben hívta föl a városokat, hogy a cseléd-ügyet rendezzék és pedig azon az alapon, hogy a cselédközvetítést mindenütt a város vegye a kezébe.”

Alig érdekelhet bennünket bármi is közelebről, mint a cselédkérdés tartatlan állapota. Otthonunk nyugalma, családunk békéje, a házirend mind a cseléd kérdésen fordul meg.

Régeinte évre fogadták fel a cselédek, manapság nemcsak hónapra szegődik be, de hét sőt nap mulva is ott hagyja gazdáját ha az jogával mér élni: megfizetett bérért követelni is mérészel valamelyes munkát.

A hiba és baj két fő forrásra vezethető vissza a cselédre és a gazdára.

A cseléd, ha szolgálatra ajánlkozik az kész szobaleány, inas, vagy szakácsnő. Szolgált itt — meg amott, ugyan cselédkönyvvel nem igazolhatja, mivel régi gazdája nem adja ki azt neki, ennyi bért kérek — alább nem szegődök be. Beszegődik. Első tette, hogy a mondott időre nem jön helyre, egy-két napig a nagysága főzhet. Majd megérkezik nagy balyu szennyessel, —

ezl este lopva kimossa, kivásalja, pazarolja gazdája drága fűtő-világító anyagát. Tisztoztatni, — csak ugy nagyjába szokás, az ablakon kinézve udvarlójával elbeszélget, ha elküldik, vissza várni nem lehet, — nagyobb nagysága mint a gazdája, aki helyette takaríthat nap-hosszal. Délben hazajön a ház ura, az ebéd nem kész, a gyermekek az iskolából elkésnek, a férj türelmetlen, az asszony lemegey összeszidni a nyelves szakácsnét, aki végre betálatja az étédel nem egyszer ugy összekotyvasztva, hogy senki sem ehet belőle. A házi béke fellorgatva, az élet elkeiserítve s miért mind ez, mert aranyigazság az a mondás, hogy »a cseléd fizetett ellenség a házban.« Ha az inas borodat meg nem issza, szivarodat el nem szívja, még elnézed kisebb hibáit, hogy a ruhában uraskodik s mikor szükség van rá, ép akkor kimenőt tart ő tekintetessége. Kocsis s egyéb cselédokról ne is beszéljünk, aki megpróbálta — annak fölősege: elmondani, akinek meg része nem volt még benne, adjon hátat az Egek urának hogy ezektől még megmentette.

A cselédeknek ezen ugyszólván elzüllése nemcsak a műveltség alacsony fokának, de a vallásosság hiányának

tudandó be, mely egyszersmind szülő anyja az erkölctelenségnek. A gazda iránti szeretet és ragaszkodás, a kötelességérzet, a becsületesség, a munkakedv mind-mind hiányzik e teremtésekben, mert tetteikben és lelkületükben nincs meg, nem lett felkeltve az az erkölcsi érzés, mely gazda és cseléd közt kell hogy meglegyen.

Jó cselédet nevelni kell a gazdának magának, ugy kell tekintenie mint családtagot, aki segíti gyermekeit nevelni, — ebben rejlett a régieknek a titka, hogy jó és hű cselédek voltak.

Mert manapság már nagyon sokszor a gazdában is rejlik a hiba, hogy rossz a cselédje, vagy hogy még a jót is elrontja.

Vegyük csak ugy amint szokott történni. Beszegődés után a gazda kezd a cseléddel a bizalmast. Hogy volt, mikép volt a régi helyén? — s néhány nap mulva oda a tekintély a cseléd előtt, — nem tudnak parancsolni. Mással a cselédre lesz bizza az egész ház a gyermekekkel, míg ő nagysága visittel vagy azt fogad. A szakácsnő vagy inas szintén fogad látogatásokat, vagy nem egy helyen fél éjszakákat elkódorog. Másnap azután álmos fejvel milyen a munka, annak a házasszonya a

„A ZOMBOR és VIDEKE TARCZAJA“

Álarozos bál!

A kis járásbíróné nagyon unatkozott. Félészendő előtt helyezték át az urát ebbe az istenverte fészekbe, ahol alig akadt más műélvezet, mint hogy évente egyszer megjelent 12 tagu társulattal Dingó Traján s plakátokon kérte a nagyérdemű és hazafias közönséget, hogy járjon a színházba s ne hagyja őt és jobb sorsra érdemes társulatát éhen veszni. Szóval a kis Kondorné unta magát s egy szép napon ki is tört belőle a panasz:

— Te Gyuszi, ha nem történik valami hát . . . hát . . . megszűlök.

Kondor Gábor nagyon nevetett és megcsókolta feleségét.

— Hát mi történjék, édes?

— Valami, ami mulattat, szórakoztat, ami kissé kisodor ennek a végtelenül csendes életnek egyhanguságából.

Kondor jó férj volt, nagyon szerette a feleségét, s midőn az asszonyka mind gyakrabban keseregte el panaszát a gyilkos unalomról, az ifju járásbíró végre komoly fontolóra vette, miképpen szórakoz-

tassa kis feleségét. Kétnapi tüprengés után felkiáltott:

— Megtaláltam! Henréka! Álarozos bált rendezünk.

Mikor közölte a kis feleségével a tervet, az kacagva borult a nyakába.

— Már nem is unatkozom.

Álarozos bál tizenhatszendő óta nem volt Feketehegyváránján s mikor a rendezőség, melynek élén a járásbíró állt, kibocsátotta a meghívókat, lázas izgatottsággal szállta meg az intelligencia hűlgytagjait.

Kondor Gábor, hogy még inkább biztossítsa a mulatság sikerét, meghívta a fővárosból néhány barátját is. Ravasz levelet küldött nekik, irván:

. . . Feleségem távollétében rendezem ezt a kedélyes mulatságot. Jertek el hát okvetlen amugy legényesen fogunk mulatni

Ezeket a sorokat a kis menyecske sugalmazta s a férj belement a csiklandós tréfába.

Diktum, faktum, eljött a nagy nap s este kilencz óraker spanyol grandok, mór lovagok, velencei dámák, czigányleányok és fekete dominók sürögtek-forogtak a nagyvendéglő nagytermében. Urak és hül-

gyek becsületszavakra fogadták, hogy egymás jelmezét el nem árulják, senki sem tudta, kit rejtett az álaroz, amiből hamarosan a legpompásabb tréfák keletkeznek. A férjek szerelmet vallottak a feleségeiknek, abban a hitben, hogy vallomásukat valami bájos leányzó hallgatja meg. A legnagyobb feltűnést a bálon hat álarozos férfi keltett, akiknek külseje senkire rá nem illett a kisváros férfiai közül. Vajjon kik lehetnek?

Mi elárulhatjuk, hogy ez a hat rejtélyes álarozos Kondor fővárosi barátai voltak, akik barátjuk sürgető s érdekes meghívására lerándultak, hogy részt vegyenek a pikánsnak ígérkező mulatságon. Eljött Forray Akos, a miniszteri fogalmazó, Tihamér Elek, a hírneves nőgyógyász, Pongrácz Lajos, a bankpénztáros, Küllő Nusi, a gépészmérnök, Bokros Manó, a földbirtokos. Mind a hatan agglégényeknek induló szilaj tréfákra hajlandó harminczasak. Heten valának kebelbarátok Kondor Gáborral, aki elsőnek lett hűtelen a pajtásokhoz, mikor feleségül vette az édes arczu Balonyay Nellikét. A barátok abban a hitben jöttek, hogy Kondor felesége nincs

megmondhatója. A mikor mindezt észre vesszük, akkor már késő, mert a cseléd nyelvvelni kezd, nagyobb ur lesz a gazdájánál s ha nem akarsz magad főzni, takarítani vagy lovat vakarni, tűrnöd kell, mindaddig, míg a közvetítő intézéstől ismét »jó cselédkönyvi bizonyítványokkal« nem fogadsz friss portékát s kezdheted a pokol kinjait újra új cseléddelel.

A miniszter most azt mondja a városhoz intézett leiratában, hogy a cseléd-közvetítést a város vegye a kezébe. Hát mi erre csak azt mondjuk, hogy vödörből — cseberbe lépünk. Ha lesz is némi előnye annak, hogy megszabadulunk a lelkiismeretlen cseléd ajánlásnak, de utóvégre a hatósági közvetítő is nem védhet meg minket a rossz, erkölcstelen cselédötől, ha a cseléd-törvény nem lesz jól és kötelezőleg végrehajtva.

Nagyt lendíthetünk, ha rendőrségünk szigorúan felügyel és végre is hajtja a törvényt.

Elterjedt helytelen nézet az, hogy a cselédkönyvbe rosszat írni nem szabad. Ennek köszönhetjük, hogy a könyvekben cselédeinkről többnyire csak azt olvashatjuk »egészségesen el lett bocsájtva.« Pedig a törvény azt mondja: »a gazda köteles . . . az igazságnak teljesen megfelelően kitölteni. Viszont azt is mondja: »a gazda, ki tudja valólan minősítést ad . . . 50 frtg terjedhető bírsággal fenytendő.« Tessék tehát bizvást abba a könyvbe az igazságnak teljesen megfelelő ítéletet bejegyezni s ne a felmondás hévében érzelt hangulatnak kifejezést adni. A cselédkönyv az üres sablon helyett azonnal megbízható tanácsadóvá lesz.

Ez üres sablon okozhatja, hogy a cselédet könyve nélkül fogadják jóformán kivétel nélkül leendő gazdáik, a mivel ismét csak önmaguknak ártanak. Pedig a gazda kezére jár ebben is a

az álarczos bálon s ők majd amugy legényesen fogják ünnepelni a viszontlátást a régi cimboráival.

Nagyt nézett Forray Akos, a miniszteri fogalmazó, mikor egy telt idomu szöke udvarhölgy a vállára tette a kezét s a fülébe sugta:

— Mit mond majd a méltóságos asszony, ha megtudja, hogy magácska a vidékre szökött mulatni?

A fáma azt rebesgette ugyanis, hogy a méltóságos asszonyt, aki a miniszteri titkárprincipálisának felesége volt, gyöngéd érzelmek fizik Forray Akoshoz. Forray, a spanyol grand filig elvörösödött az álarcz alatt.

— Honnan tudja maga ezeket, kiskotnyeles? kérdezte ámulva.

— Van egy talizmánom itt a szívem fölött, felelte az udvarhölgy, az megmond nekem mindent, amit tudni akarok.

Aztán tovarebbent és Pongrácz, a bankpénztárost szólította meg:

(Vége köv.)

Jules.

cseléd-törvény, mert bírságot ró azon gazdára, ki cselédet cselédkönyv nélkül felfogad. A cselédnek természetesen érdekeiben áll a könyv bemutatásának elődázása, mert csak így érheti el a 10 koronával díjazott, mondjuk — szílgáló-cseléd, hogy »bemondásai« nyomán 16 koronával fizetett »szakácsnői« helyre ugyancsak könnyű szerrel jut-hasson. Tessék tehát feltétlenül előbb a cselédkönyvet átalapozni s csak azután tárgyalásokba bocsátkozni.

E tárgyalásoknak a legtöbb cseléd részéről természetesen első pontja — mondjuk ki őszintén, — tudni ugyanis mindannyian tudjuk — a »freier Platz.« Magyarra nem fordítom. Lokális cseléd-mizériáinknak legsötétebbje ez. Pedig teljesen a cseléd-törvénytől függ. Cseléd-változtatásnál 20—30 is jelentkezik s 20—30 távozok e pont miatt, míg végre akad egy 31-ik, ki e pontra nem reflektál. Pedig teljesen mitőlünk függ. Kivánja azt maga a cseléd-törvény is, mert azt mondja: »Köteles a gazda ügyelni arra, hogy cselédje . . . erkölcsös életet folytasson.« Lélektani szempontból szinte megfellehetetlen, hogy a háziasszonyok nagy száma ily erkölcsi piszkot házában megtűr, ha nem volna azon tapasztalatból szerzett s relative még mindig megnyugtatóbb oka, hogy a gazdát legeslegelőbbnyire nem az erkölcsi érzék hiánya, de . . . a takarékos-ság vezeli, mert a fenti kikötés mellett a cseléd szívesen héri havi 2—4 koronával kisebb fizetéssel is. Ne tessék tehát ezentul e terén takarékoskodni, kapja meg a cseléd a munkájának megfelelő díjazást, de éljen úgy, hogy asszonya miatta pirulni kénytelen ne legyen!

A valólan bemondások alapján felfogadott cseléddel asszonya bosszankodva hónapokig is elnyüglődik s nem talál okot az »elbocsátás«-ra, pedig a törvény szerint felmondási idő előtt is tudhat rajta, »ha a cseléd azon munkára, melyre felfogadlatott, kellő erővel vagy képességgel nem bír«, vagy »ha a gazda intései után sem fejt ki szorgalmat.« Az igazság megköveteli, hogy ily cseléden tudjunk, különben mi szentesítjük az ő felfogását, hogy valólan bemondásaival bennünket ugyancsak felültelet.

Ily körülmények között ne bizzuk magunkat a miniszter jó akaratára, s a leendő városi közvetítés arcanumát cseléd mizériáinkra ne várjuk, hanem adjuk meg a cselédnek ami a cselédet megilleli, mert megszolgál érte, de viszont követeljük magunk számára a mi minket megillet s melyet részünkre a törvény is biztosít.

Jó cseléd — Isten áldása; rossz cseléd — fizetett ellenség!

Reformok a jogi oktatásban.

Ügyvédi kamarai ülésekben közelmúltban is hallatszott hang, sőt éles hang a felől, hogy itt volna már az ideje a numerus clausus behozatalának. A higgadt elemek épp a higgadtságunkkal leszerelték azoknak a hangoknak az élességét, bebizonyítva, hogy ha valamely pályán, ugy

első sorban az ügyvédi vissza és esés volna az a reform, amelynek más ugyan a neve, de lényegileg: cőhrendszert lenne. És pedig »némi« mégis idejét mult institució a huszadik században.

De akik — természetesen csak dicsérhető józansággal — elejét vették egy esetleges dekadenciának, azok is beláták, mert; tényeket b kell látni, hogy égető a szükség a jogi pályán a reformokra első sorban a képtelen túltermelés miatt, de nem kevésbé azért, mert az eddigi jogi képzésben igen sok a hiányosság. Az eddigi rendnek először is, másodsorban is, harmadsorban is a főkritériuma a sok theória, a légió elméleti vizsga, aminek a végére odacőppent pontnak a kötelező doktorátus. Ez pedig nem baj. De az eredmények azt mutatják és mutatják, hogy minden »jogász«-ból lett ugyan doktor, de nem minden doktor: jogász. Sőt. Ez pedig baj. Autul nagyobb baj, mert így a doktorátusnak az a sokszor hangoztatott doktoruma teljesen illuzóriussá oleső kővéházi éleket cőltáblájává lett, de legesleginkább azért, mert ez az ut a legegyszerűbb az intelligens proletárság növelésében.

Ezt látta is mindenki, tudja is mindenki, ellenben két egyetemünk jogi fakultásán, a vidéki jogi akadémiákon évről évre növekedett a joghallgatók száma. És mikor a szülő a joghallgatónak adja a fiát, bár látja a tulajzsfaltságot, nem lehet föle elvitatni, hogy a gondolkodásában legalább enyhítők ok van. Mert bizonyos, hogy aránylag semelyik pályára sem látsozt a fia jövőjére nézve annyira keesegtetőnek, mint a jogi: hisz nyitva áll előtte az ügyvédi iroda, a bíróság, a kereskedelmi intézetek fogalmazói osztálya és sok más, ami: hivatal. Bizonyos tehát, hogy határozottan fölötte áll az orvosi, vagy a tanári pályának, de mikor túltermelés jő létre, természet, hogy már: az arány-nak az előnyösebb volta is megszűnik, aláhanyatlak a kereslet, különösen pedig akkor, ha a kiválónak a feje bug a sok elméletből, de az a gyakorlati bázis, amelynek vasnak kellene lennie, naivul: törékeny.

Az az előadói tervezet, amelyet Wlascics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter most tett közzé, csak a legnagyobb elismeréssel találkozhatik mindenlel, mert ez az europai nivón álló reform azt tartja minden egyes pontjában szem előtt, amit kell szem előtt tartania: a gyakorlati cél-szerűséget.

A hosszú tárgyalások után létrejött előadói tervezet lényegileg ezeket a reformokat tartalmazza:

A vidéki, állami és felekezeti akadémiák főmaradnak, az eddigi két alapvizsga továbbra is meglesz, de gyakorlati tárgyakat vesznek beléjük, ellenben ezentul nem lesz meg a mostani kétfőle államvizsga és helyette jogi és államtudományi államvizsgát hoznak be s ezekben is előtérbe helyezik a gyakorlati elemet. A doktorátus megmarad ugyan, de — és ez a de nagy jelentőségi: — nem lesz a jövőben minősítési fok, hanem egyszerűen tudományos grádus.

A vidéki jogi akadémiák szervezetét is reformálja az előadói tervezet: államvizsgálati bizottságaiban ott lesz a miniszteri biztos és négy vizsgáló tanár közül legföljebb csak kettő lehet az akadémia tanári karán kívül.

Mindezekről a reformokról az első pillantásra látszik, hogy az a szellem lüktet bennük, ami a legokosabb: a gyakorlati életre való tekintet.

A pontum százienszt azonban a tervezetnek azok a pontjai teszik, amelyek akképp szólnak az egyetemi tanításnak a szigorításáról, hogy: lesznek ezentul kötelező kollókviumok és gyakorlati szemináriumok.

Nos: nemcsak a fakultást vegzett emberek tudják azt, hogy mit jelent az egye-

temen a vizsgázás, a szigorlatozás. Tudják ezt hogy mást ne mondjuk: — a kivéhazi pincésér is. Hat héttel a vizsga meg a szigorlat előtt abbamarad ugyanis a joghallgató urak nagy részének a kivéhazi lebzselése, hat hétig kevesebbet hoznak a billiárd dákiói. Legalább hat hétig tudnillik tanulni is szokás, sőt illik is.

Akik pedig azt hiszik, hogy ezt a derék pincérek tudják csak, a szülők pedig nem, azokét bocsánatot kérünk, de ezt a naiv tudatlanságot ne tessék a kereskedő meg az iparos szülőkről sem feltételezni.

Hogy pedig az ügyvédek micsoda tomboló tudást tapasztalnak nem egy újdonsült doktornak a részéről, meg, hogy mit gondolnak ilyenkor, ugy magukban, befelé, arra nézve nagyon sok és bő felvilágosítást adhatnak az ügyvédek maguk.

Azokat a kötelező kollókviumokat, meg kötelező gyakorlati szemináriumokat nem kell tehát a reform érdekes cafrangjainak tartani.

Nagyon komoly és nagyon bölcs utítások ezek.

A zombori takarékpénztár közgyűlése.

A zombori takarékpénztár folyó hó 26-án vasárnap d. e. 10 órakor tartotta meg XXXIV évi rendes közgyűlését. Ezer részvény közül 645 részvény volt képviselve, szép számú intelligens közönséggel. A közgyűlést Hauke Imre ez alkalomra megválasztott elnök vezette. Dr. Falcione Nándor előterjesztette az igazgatói jelentést az elmúlt üzleti évről. Ambár az új igazgató alig egy hónapja áll az intézet élén, — jelentéséből már is kitűnik, hogy az intézet sorsa és jövője jó kezekbe van letéve. Az intézet az elmúlt évben forgalmilag s jövedelmileg emelkedett s jelenleg a vidéki pénzintézetek között szolid és biztos alappal állva, az első közé tartozik. A tisztviselői kart — mint kitűnő munkaerőt — első sorban illeti meg az elismerés pálmája, mert jó vezetés mellett ha a munkát teljesítő szakerek is odaadó buzgósággal kedvel s lelkiismeretesen végzik nehéze feladatukat — ott az intézet fellendülése és virágzása el nem maradhat.

Majd megállapította a közgyűlés a mult év mérlegét a választmánynak lapunkban már között javaslatához képest. Az osztalékot, — részvényenként 100 korona — február hó elsejétől fizetik ki. Ezután a következő választásokat ejtették meg: A lekötött Fejér Gyula és az elhunyt Czifrusz Ferenc helyébe felügyelő bizottsági tagokká megválasztottak: Hauke Imre, Vuits Péter. A választmány tagjaiul 2 évre megválasztottak: Falcione Lőrinc, Husvéth István, Kozma László, Szauerborn Károly, Thum Adolf, Veszeloovszky Károly, Fejér Gyula, dr. Konyovits Dávid, Krizmanits Imre, Szilávy Elemér, Vértési Károly, Vuits György. A választmányi rendes tagjaul 1 évre megválasztottak Henneberg Sándor. A választmányi póttagjaul 1 évre megválasztottak: Michels János, ifj. Heindhoffer Róbert, Weidinger Sándor, dr. Buday Pál. — Végül felolvastották özevgy Sándor Béláné köszönő levele azon részvétért, mely a zombori takarékpénztár részvényesei boldog emlékké Sándor Béla elhunytá alkalmából tanusítottak.

* * *

A midőn ennek a valóban életerős intézetnek prosperálásához gratulálunk, nem mulaszthatjuk el annak főlemítését, hogy a hangulat keltés nagymesterének Hauke Imrének még abban a percekig tartó állásában vagy jobban mondva állapotában mint közgyűlési elnöknek ismét sikerült feltűnési manióját előre megfontolt szándékkal érvényre juttatni. Allan-

dó tanácsadója segédletével egy kis epizódot improvizált a részvényesek és a takarékpénztárunkon kívül rekedt publikum nagy gaudiúrára.

Lágy tremuláló kezdve, növekvő crescendoval folytatva, kitűnő, méltatlankodó és felháborodó de mindvégig vibráló fortissimóval befejezve jelentette ki, hogy a mikor egy hó előtt szerencsése volt ugyan ezt a székelt elfoglalni, semmiféle olyat nem tett, a mi a szólás szabadságot korlátozta volna. S a hű Szankó Panza sietett gazdjának a közgyűlési elnöki székben a bizalmat „bősz cátoi” erkölcs szigorral feltárlva — megszavaztatni. Ezen érzékeny jelenet után mi teljesen meghatva, Szilávy Péter részvényes urnak, aki egyedül illetékes faktor a történet tanúsítására, adtuk át a tollat, aki lapunk más helyén erre az operett jelenetre megadja a csattanós választ.

Hírek.

* **Személyi hír.** Latinovits Pál főispánunk jelenleg Budapesten tartózkodik, honnan február hó 3-án székelyre Zomborba érkezik, hol február hó 6-ig fog tartózkodni.

* **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatósága febr. hó 4-én közgyűlést fog tartani. Az újonnan megválasztott bizottsági tagok ez alkalommal először lesznek hivatalosak.

* **Kinevezés.** Ő felsége a király dr. Fischer Ede zombori törvényszéki aljegyzőt a zalaegerszegi járásbírószághoz albiróvá nevezte ki.

* **Közigazgatási bizottsági ülés.** Bács-Bodrogzh vármegye mint Zombor városánál a közigazgatási bizottság febr. hó 5-én ülést tartja megtartani Latinovits Pál főispán elnöke alatt.

* **Demokrata kör Zomborban.** Amint értesülünk, többek részéről azon óhaj nyíltvánul, hogy Zomborban — más vidéki városokban alakult körök mintájára — demokrata-kör létesítsék, Vázsonyi Vilmos demokrata vezér eszméinek propagálására.

* **Latinovits Pál főispán diszoklevele.** A zombori iparos kör Latinovits Pált diszoklevelének megválasztotta, méltányolva ezen tetteivel Latinovits Pálnak az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság terén kifejtett bokrak érdemeit. A diszoklevel a nyomda-ipar remeke. A diszoklevelet egy nagy küldöttség viszi el a főispánnak.

* **A Zombori Filharmonikusok társulatának közgyűlése.**

Ez a derék társulat f. hó 26-án tartotta meg saját helyiségének nagyeremény évi közgyűlését. Tárgysorozatának legérdekesebb részét a választmány évi jelentésének előterjesztése képezi. Ebben többek közt előadták, hogy a társulatnak 43 alapító és 237 nártóló tagja van. A zeneiskola létesítésével a társulat egyik főterekvése érvényesült, s a négy képzelt tanár alkalmazásával a zene növendékek szakszerű oktatásban részesültek. Az elmúlt évben 168 növendéke volt a zeneiskolának. Ezekből 94 tandíjas 74 pedig tandíjmentes. Az utóbbiakból egy a katona zenekarok mintájára alakított zenekar létesítetett, mely nemcsak a város közönségének szórakoztatására szolgál, hanem ezen szegény sorsú gyermekek jövő megalapítását is biztosítja. A tandíj fizetésének feltétele mellett tanulók az elmúlt évben négy ízben szerepeltek nyilvánosan, s úgy alkalma nyílt mindenkinek a tanulás mérvét és előnyeit megismerni. A társulat mult évben összesen hat hangver-

senyt tartott, a melyen a komoly zene termékeit mutatta be. A közgyűlés az elnökválasztásba nem ment bele, s azt egyelőre elhalasztandónak tarja. Választmányi tagul Heisinger Antal választotta meg. Dr. Danniinger Adám felszólására elhatározta a közgyűlés, hogy a választmányi tagoknak a társulat ügyvezetése iránti buzgóságát azzal fogja felébresztelni, hogy azokat, a kik a választmányi üléseken megjelenni nem szoktak, lemondásra kényszeríti. Az ülés végén az elnököl igazgató bejelentette, hogy Csavojácz János az intézetnek kitűnő hegedű tanára a Frankfurthi városi zenekarhoz hangverseny mesternek nevezetett ki, a mit a közgyűlés sajnálattal velt tudomásul. Mint örömmel értesülünk azonban, az igazgatósnak sikerült a nevezett tanárt ittmaradásra bírnia.

* **Beszeda Zomborban.** Folyó hó 27-én a gör. kel. Szent Száva napján az itteni tanító és tanítónő képző intézet fényesen sikerült hangversenyt — táncestetélyt rendezett a „Vadászkürt” üzsécs helyiségeiben. Ezen „beszeda” fényes tanúságát adta annak és különben is ismert kiürömménynek, hogy a tanító-képző intézetben a zenét mily széles mederben és mily kiváló sikerrel cultiválják. Az intézeti vegyes kar hatalmas erejével és kitűnő iskolázottságával méltó feltűnést keltett. Ily precis és szép karéneket nem igen lehet hallani. A hangverseny bevezetésül Licsiesár Mokryayac tengerparti népdalait, befejezésül pedig Napravnik „oros négyesét” adta elő a vegyes kar. Mindkét karéneket a közönség erősen megtapsolta. Bajits „O te hajnal, rózsás hajnal” ezimű kedves és fülbemászó trióját Baits Nemenád csengős, tünde hangon énekelte el, Vajdits Ruzsicska k. a. biztos discret zongora kísérete és az intézet legtehetségesebb zenei talentuma Konyovits Péter szép gondorka játéka kíséretében. Méltó feltűnést keltett a műsor 4-ik, még inkább annak 6-ik pontja. Az intézet egyik fiatal növendéke Konyovits Péter szerzeményei voltak ezek. Az egyik zenekari kísérettel férfikarok irt vadászdal, mely lélek temperamentumos zenejével és melódiajával hatott, a másik egy költeménynek melodrámai feloldozása nőkar és zongora alkalmazásával, a mely kitűnő, mélyebb zenei érzékkel és találó hangulat festésével tünd ki. Mind a két szerzemény szépen és kellőleg kiszinezve adatott elő. A fiatal zeneszerzőnek csak gratulálni lehet a szép sikerhez. Ha tanulmányait e téren folytatja, úgy szép jövőnek néz elébe. Vajdits Ruzsicska k. a. egy szerb népdal fantáziáját adott elő zongorán, igen szép technikával és jó előadással. A közönség e kis művésznőt kétszer is kitapsolta. A műsor 7-ik számául előadott férfikar Napravnik „Két hős-e is a közönség teljes megaláadására lett énekelve. A műsor talán egyik legszép pontja volt „Mignon”-ból énekeltek duo. Szpajits Otília k. a. kellemes hangjával átgondolt és szép zenei előadásával, mely erős és teljes énekével a közönséget elbájolta, partnerei Mátits Dusan tömör baritonjával és Stratimirovits Vanda k. a. szép, diszkrét zongora kísérettel méltó keretet adtak az igazán élvezetes és szép éneknek. A közönség lelkes ovatója még egy riadásra kényszerítette a három derék előadót. Végül meg kell emlékeznünk a műsor 9-ik pontjáról Bizet „Carmen”-jéről, a melyből férfikar és zenekar kísérettel Jevrits Milos énekelte egy darabot szép, erős és csengős hangon. A közönség tapssal jutalmazta a sikerült előadást. A katona zenekar is adott elő egy darabot, a melyről jobb hallgatni. Ilyen kivéhazi darabban, komoly zeneszék nem szoktak hangverseny termekben fellépni. Hogy a sikerült hangverseny oda vonzotta városunk szerb közönségét majdnem teljes számban, nem esoda. A hangverseny után reggelig tartott a tánc. A szép morális sikert tetőzi az anyagi eredmény, mert — mint hírlík — 2000 korona

körül a bevétel, a mely a szegény tanuló segélyezésére lesz fordítva. A tanári kar és első sorban Blazsek zenetanár büszke lehet az elért eredményre, — mert sokaknak például szolgálhat, hogy a komoly tanulmányok mellett mikép lehet és kell a zenét is alaposan művelni. Fel kell még említenem, hogy az étel és ital annyira komisz és rossz volt, hogy a közönség legnagyobb foku elégedetlenségét méltóan megérdemelte.

N.

*** A zombori exportgőzmalom** lapunk egyik mult számában a lefolyt 1901-ik üzletének zármérlegét tett közzé, melyben 74.699 korona hasznót mutat ki. — Ezen eredmény, — mely csakis a jelenlegi agilis és szakavatott vezérigazgatónak Auspitz Zsigmondnak köszönhető, — egy minden várakozásnak felüli fényesnek nevezhető. És ha ezen malom üzletvezetése tovább így tart, várható, hogy az igen rövid idő alatt, az ország egyik elsőrendű vállalatává fejlődik.

*** Sebő napja Zomborban.** Ki ne ösmerné Bács-Bodrog vármegye mindig arany jó kedélyű és mindenkinek szolgálatkés fővelőtárnokát Popovics Sebőt. Aki nem ösméri, az nem volt Bács-kában az ismeretlen Zomborban. Hogy mennyien szeretik és tisztelik őt, — látkuk hétfőn Sebő napján, lakása bucsujáró volt. Egymásnak adták ott jó barátok és tisztelők a kilincset s hagyományos vendégszeretetről híres családja viruló leányával muzsika szó mellett naphosszat mulattatták és marasztaltatták a zsufozásig megtelt teremben a vendégeket, Sebő napja mindig emlékeztet a régi jó világ vidám dárídóira. Ha a jó kívánatoknak egy század része csak beteljesül — úgy Sebő bátyánk nem cserél az acél királylával sem, mert annak lehetnek milliói, de acélszívhez nem tapad szép leányainak boldogságtól sugárzó szeretete az apai szív legigazabb kincsei, — melyek e földön legértékesebbek.

*** Rabbi választás Bezdánban.** A bezdáni izr. anyakönyvi kerület, melyben Bezdán anyaközönség kivül B. Monostorszegh, Szatanics, Beregh és Szántova nagyobb fiókközönségek is tartoznak, folyó hó 26-án tartá kerületi közgyűlést, amelyen Bliz Adolf rabbi elhalálása óta több mint négy év vajudó kérdést dülőre hozta. Az állást azért nem lehetett kellő időben betölteni, mert egyes fiókközönségek megkísérelték az elszakadást, amit azonban felsőbb helyen nem engedtek meg. A folyó hó 26-iki közgyűlés dr. Wiesner Henriket, a budapesti szemináriumot végzett, és volt budai helyettes rabbit és hittanárt választotta meg papjának.

*** Pályázati póthirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről a folyó évi január hó 6-án 256 közig. sz. alatt kiadott hirdetmény kiegészítésében kijelentetik, hogy a zombori színház 1902. évi évadjának betöltésére kiírt pályázatnál a pályázók azt is figyelembe veendő kötelesek tartani, hogy Zombor városa esetleg Nyitra városával fog egy színi kerülettel egyesülni. Zombor 1902 évi január 24-én. Hauke Imre s. k. polgármester.

*** Tűz.** Tegnap hajnalban tűzlármá verte föl a Vitéz utca lakóit. Temunovics Jakab tanító udvarában kigyulladt a fűkamra. Hála a szélesendnek, a meg a jószomszédoknak, hamarosan lokalizálva lett és a kivonult tűzoltóknak alig jutott már munka. A tűz lehet, hogy gondatlanságból, lehet, hogy cigarettázó diákoktól támadt.

*** Halálózás.** Vettük a következő gyászjelentést: Mely fájdalomtól megtört szívvel jelentjük szeretett férjem, atyánk, illetve testvérünk, apósnk, sógorunk s nagyatyánk Engel Adolf úrnak, f. hó 29-én déli 12 órakor, életének 68-ik s boldog házasságának 40-ik évében, hosz-

szas kínos betegeskedés után történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemét január hó 30-án u. 3 órakor fognak a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra helyezni Zomborban 1902. évi január hó 29-én. Aldás és béke hamvaira! A gyászoló család. Koszorúk mellőzése kérélik.

*** Küldöttség a főispán előtt.** Egy nagy deputáció készül Latinovics Pál főispánhoz, mely az ada-topolyai megyei ut kiépítését fogja kérelmezni.

*** Virág-estély.** Zenta virágjai szép leányai szövetségre léptek, hogy február hó 29-én virág-estélyt rendeznek. Az elnökségre fő nagyságai Mikosevits Kanutné és Braun Izsóné urasszonyok vállalkoztak. Kíváncsian várjuk a fejleményeket, mert olynemű mulatság még nem volt Zentán, ahol a nők felszabadító utra (magyarul emantipáció) indultak volna. Nagyon helyesen teszik Zenta szépei, hogy önállóították magukat, hadd szégyeljék magukat azok az átokverte aglegények, akik egyre azt hajtogatják: „Ej! ráérünk arra még!”

*** Fedmének kiosztása.** F. év január hó 20-án Baján a fedmének kiosztották, ezen alkalommal a fedeztetési díj körül csak azon változás történt, hogy „Marschal” nevű mén fedeztetési díja 16 koronáról 14 koronára lett leszállítva.

*** Az 1848-49-iki ereklje múzeum Szegeden.** A közel multban hírül adtuk t. olvasóinknak a Gróf Kreith Béla által Szegeden rendezett ereklje kiállítás ünnepélyes megnyitását. Örömmel értesülünk, hogy városunk Szegeden megforduló hazafiás közönsége nem mulasztja el az alkalmat, hogy a magyar hazafiságnak eme magasztos hajlékát meg ne tekintse. — Irigységgel vegyes büszkeséggel halljuk, miszerint Hódmezővásárhelyről több száz polgár, és a tanintézetek néhány száz növendékéből álló nagyobb társaság járul át Szegedre a múzeum megtekintésére. Az ereklje múzeum nyitva van a kulturpalotában délelőtt 9 órától délután 4 ig, vasárnap és ünnepnapokon délután 5 óráig.

*** Öngyilkosság.** Cservenkáról írják: Giesze Henrik iparosnak leánya szerelmi bánatában vitriolt ivott és meghalt.

*** Eljegyzés.** Lederer Vilmos, topolyai kereskedő eljegyezte Spitzer Róza kisasszonyt Szabadkáról.

† Halálózás. Zahl Jakab apatin közönség legvagyonosabb polgára tegnapelőtt szívzselhűdésben 69 éves korában elhunyt. Temetése tegnap ment végbe nagy részvét mellett.

*** Új megyei ut.** Zomborból Csongrádra létesítendő megyei ut mukálatait még ez évben megkezdik. Bács-Bodrog megye 80.000 koronával járul hozzá.

*** Az első magyar secció szinpad Újvidéken.** A Budapesten és országszerte szép sikereket elért magyar bohózat és vígjátékársulat néhány előadást fog Újvidéken a „Grand Hotel” éttermében tartani.

*** A szabadkai nemzeti kaszinó közgyűlése.** Vasárnap volt a nemzeti kaszinónak közgyűlése Szabadkán. Elnökké egyhangulag Farkas Zsigmondot kiáltották ki. Tagjainak száma 308. Bevétel 28061 korona, — kiadása 25284 korona volt. A választmány megválasztott, mely Szabadka elit közönségét foglalja magában. Este sikerült társas vacsora volt.

*** Meghívó.** A gombosi „Polgári Olvasó-kör” könyvtára javára februárius 5-én tánc-estély lesz tartva. Kezdet 8 órakor. Belépő díj személyenként 1 kor.; a föllíflizetéseket hirlapilag köszönettel nyugtazza a rendezőség.

*** Táncmulatság.** A csantavéri kereskedő és iporos ifjak f. é. február hó 9-én Bagai Pál vendégfőljében zártkörű táncmulalmat rendeznek. Belépti jegy 60 fill. családjegy 1 korona 60 fillér.

*** A tiszaí komp végezése.** Nagynehezen tehát egyszer már végleg zve van a tiszaí komp, mert a bizottság, mely kiküldve volt a két varmegyétől pénteken megjelent Adán és letárgyalta a komp ügyét. Eléggé régen húzódik ezen ügy, s most már tehát közeleg a végbefejezéshez. Itt voltak a varmegyei főmérnök, főügyész stben.

*** Szabad Lyceum Szabadkán.** Dr. Milkc Izidor, f. hó 26-án, vasárnap d. u. 4 órakor a Szabad Lyceumban (Gymnasium dísterme II. em.) felolvasást tartott. A felolvasás tárgya volt: „A római templomokról.”

*** Nem zord a tél.** Ezt panaszolja föl a bajsai óvónó. Nem azért, mintha sok volna a tüzelő fája, vagy hogy különös előszeretettel viseltnék a tél kegyetlen zordasága iránt, hanem azért, mivel a jegyző, aki az óvodának elnöke, addig nem akarja a törvényes egy havi szünetet kihirdetni, míg zord nem lesz a tél. Jó volna, ha a tanfelügyelőség megtudakolná tőle, hogy a vakációt mily czímen óhajtja megszüntetni az elnök ur.

*** Panasz a zentai polgármester ellen.** Zentáról írják lapunknak: Dudás Lajos polgármester Fodor János és Ósz Szabó Dániel felsőhegyi tanítókat a „törvényes következmények terhe alatt” iskolágyben bődítzte hivatalába, mivel különböző panaszt hallott rájuk. Mivel a tanítók felelősségre vonása az iskolaszék hatáskörébe tartozik, Cziráky Zsigmond felsőhegyi plébános a következő panaszt adta be az iskolaszékhez: „Tek. Iskolaszék! 1914/901 szám alatt idézés került kezeimbe, melyben Dudás Lajos polgármester Fodor János és Ósz Szabó Dániel tanító urakat az iskolában Gere Mária növendék ellen használt fegyelmi büntetés miatt „a törvényes következmények terhe alatt” maga elé idézte, az esetről már másod ízben jegyzőkönyvet vettett fel és őket szigorú vizsgálat megtartásával fenyegette. Mivel törvényünk (1868. évi 38. t. cz. 116. §) határozottan megmondja, hogy a községi tanítók fölföttes hatósága az iskolaszék, a polgármester úr a jog, törvény és igazság ellen vétett, midőn ez ügybe ily módon avatkozott; midőn pedig bődítzte fent nevezett tanító urakat, hatalmával élt vissza. Én ezt az esetet annál inkább kérem a tek. Iskolaszék elé terjeszteni, nehogy újból hasonló visszaélésekre és tiltkapásokra adjunk alkalmat; de meg azért is, mert a polgármester úr helytelen és semmivel sem magyarázható eljárása folytán formális adatgyűjtés folyt nevezett tanító urak ellen, a mi hogy nem a helyes úton módon történik, elképzelhető. Mindezekben eljárni az iskolaszék hivatalosa és kötelessége. Cziráky Zsigmond, plébános.” Ehhez hozzáfűztük még, hogy a tantestületi ílés e hó 17-én szintén foglalkozván az ügyvel, Cziráky Zsigmondnak egyhangulag köszönet szavazott beadványiért és erről őt jegyzőkönyvileg jegyzőkönyvileg értesítette.

*** A sztanicsi tanítók Ulrich György kartársukat választották a most megalakuló iskolaszékbe képviselőjük gyanánt. A buzgó, fiatal ember kezében nagyon jó helyen van ugy az iskola, mint társainak ügye.**

*** A zombori népiskolák igazgatója,** ugy látszik nagyon szíven viseli a kis nebulók tanulással előmenetelét, mivel most vett tankönyveket azok számára, akik be nem szerezheték mostoha anyagi körülményeik miatt. Mi a gyermekek erkölcsi nevelése érdekében bátorodunk pár szót intőzni hozzá; vegye oly jó szívet,

amellyenel mondjuk. Ugyanis a közelműltben — az iskola illemhelyeinek célszertvív tétele ügyében — egy iskolaszéki tag helyszíni szemlét tartott. Hanem az a földszinten ép úgy mint az emeleten, az ott lévő ornamentikai gyakorlatok, főlérsok és egyebek miatt éppen nem volt építelés dolog még felnőttek sem, hát még a szegye gyermekei léleknek. Ha elgondoljuk, hogy azt a helyet kivétel nélkül mind látogatja és ha elgondoljuk, hogy azok a gyermekek is megfordulnak ott, akiket a szülői szeretet feltékezen óv még a kétértelműségtől is: mily kiszámíthatatlan kár származhat abból a tanulók erkölcsére, sőt testi egészségére is! Kérjük az igazgató urat a gyermek-lelkek ártatlanságára, erkölcsi épsege érdekében: intézkedjék!

* **Figyelmeztetés.** A m. kir. Belügyministryen körrendelete szerint Bajorországban és különösen Münchenben a gazdaság és kereskedelem téren oly pangás mutatkozik, hogy a munkanélküliek száma ezekre rög. Ennek fogva figyelmeztetjük a város területén lakó munkásokát, hogy az ideig még ezen kedvezőtlen anyagi viszonyok meg nem változnak, saját jól felfogott érdekében a Bajorországban és különösen Münchenbe való kiutazástól és kiköltözéstől tartózkodjanak. Zombor, 1902 évi január hó 18-án. Hauke Imre s. k., polgármester.

* **A zentai magyar népkör estélye.** Zéntán február hó 1-én a magyar népkör házi estélyt rendez szavaltat és felolvasással egybekötve. Az estély műsora a következő: Cserevna Hora, Tompa Mihálytól, Szavalla Mihelics Ilonka k. n. Asszony vagyok. Szavalla Istvánicsics Mariska k. a Dr. Mikosevits Kanul felolvasást tart. Gugi Alajos pedig a „Tót táncmester“ monológot adja elő.

† **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara fájdalommal tudatja, hogy a kamarának főnöklása óta buzgó tisztviselője Bakay Nándor másodtitkár hosszú betegség után, 69 éves korában elhunyt. A boldogult végítzettsége január 25-én, szombaton d. u. 3 órakor lesz a Puszta-szeri-utca 95. sz. alatti gyászaházból. Az engesztelő szent mise áldoztat a felsővárosi templom tartatik meg január 25-én, szombaton d. e. 10 órakor.

* **A hodsági járás gazdasági előadások sorrendje február 2. vasárnap.** B a c s b a n. Salter Sándor a szőlő művelésről; — D é r o n y á n Vogl Antal a méhészetéről; — F i l i p o v á n Turnovszky Sándor a méhészet hasznáról; — H o d s á g h o n Beck József az állattenyésztésről; — K a r a v u k o v á n Sciffer Gyula a szőlő műveléséről; — R á c z M i l i t i c s e n dr. Pertschy Ferencz a bor, sav és szesz tartalmának meghatározásáról; — P a r a b u t y o n Schmied Miklós a szőlő műveléséről; — V a j s z k á n Irovetz Károly a baromfi tenyésztésről.

* **Szinészet Ó-Becsén.** Berki Ferencz szinigazgató, a kinek lársulata most Radna Lippán játszik, kérvényt nyújtott be az ó-bécseni elöljáróságához, szini engedélyért. E lársulat február 15-től ápril 15-ig terjedő időben óhajtana működni. Hál a kerület?

* **Állami birtok eladása Bácskában.** Darányi földmívelésügyi miniszter jan. 28-án törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházhoz a Csorbai-tónak megvétele tárgyában, melynek 3-ik pontja így szól: 3. §. Felhatalmaztatjuk a kormányt, hogy Bács-Bodrogh vármegye területén az apatini erdőhivatal kerületében fekvő mintegy 4365 kat. hold kiterjedésű birtokot, kisebb parcellákban, nyilvános árverésen eladhassa a szükség esetén a vételért valamely hazai pénzüzetnél leszámított-

hassa. A birtok eladásából befolyó vételért a földmívelésügyi miniszteri tároza kezelésében a rendkívüli bevételek V. fejezet, 5. czim alatt számolandó el. Helyesen jár a kormány, hogy e kincstári birtokot kisebb parcellákban adja el, mód és alkalom van adva kisebb gazdáknak is birtok szerzésre.

* **A Duna áthidalása Baján.** A kormány azon 200 millió kölcsönből, melyet beruházási célból szándékozik felvenni, a tervezett befektetések sorában ott szerepel a baja-bátaszéki dunai áthidalás, melynek költsége 12 korona lett felvéve. A hidépítés megkezdése előreláthatólag az 1903. évig fog elhúzódni, mert az előmunkálatok nagyobb időt vesznek igénybe.

* **Eljegyzés.** Beyer Fülöp zsabylai ág. hitv. ev. lelkész eljegyezte Beyer Annát, Beyer Adolf bajai nagykereskedő leányát.

* **Magyarosodunk.** A bajai ág. hitv. ev. egyházközség elhatározta, hogy az istentisztelet ezentul magyar legyen.

† **Gyászhir.** A szabadkai kir. törvényszéknek gyászva van, Bogáomy János központi vizsgálatbíró mellhártva gyuladában élte 62. évében rövid betegség után tegnap Szabadkán elhunyt. Az elhunytat neje szül. telpécsi Ihsz Gizella siratja és a nagy közönséggel a bírói kar jeles s jó kollegáját gyászolja.

* **Visszhang.** Az Ó-Becsé és Vidéke, kitünően szerkesztett lapársunk vezetők cikkekben idővölzi lapunk mult számában kifejtett azon eszménket, hogy a Tisza Ó-Becsénél hidaltassék át és ciklünkent lenyomta ta. Ugy látszik van még meggyénkben hírlap, mely a „Z. és V.“-t nemcsak leszólni és ócsárolni tudja.

* **Vásár.** A vörösmarhi országos vásár f. é. február hó 10-én hétfőn tartatik meg, a melyre mindennemű állat felhajtható.

* **Tűz a tanyák között.** Ó-Becsén e hó 22-én délután nagy tűz pusztított a Gyorgy-vits-téle tanyán. A gyorsan terjedő tűz elhamvasztotta a cseledéket, felszert, istállóit ahol bentégett. Több koca, szánkó és gazdasági eszköz. A kár meghaladja 6000 koronát. A tüzet csak estefél sikerült eloltani.

* **Az igazgatósági tagok hitele.** Tudjuk, hogy nem egy vidéki pénzüzet bukásának az volt a szülő oka, hogy az intézet a saját igazgatósági tagjainak nyújtott aránytalan összegű hiteleteket. Ez ellen pedig az a radikális orvosság, a melyly esetek alkalmából szeretnek ajánlani, hogy t. i. a pénzüzeteket a saját igazgatóságok egyáltalán ne nyujtsanak hitelt. szinte mérges orvosság, mert hiszen az igazgatóság tagjai leghelyesebben az illető piac kereskedői és iparosai köréből szemeltetnek ki: már pedig hogyan lépne be egy nagyobb kereskedő, nagyiparos a piacán lévő pénzüzetet igazgatóságába, ha ezzel egyidejűleg elzárulna előtte a legalkalmasabb és legközelebbi hitelforrás, a saját üzleti helyén létező intézet? A két nehézség közti közvetítést igyessen oldja meg egyik életrévaló vidéki intézetünk, az ó-bécseni Bács-tiszamelléki takarékpénztár, a mely 1902. február 2-iki közgyűlésén az igazgatóság tagjai hitelének megállapítására külön bizottságot választ, a mely az igazgatósági tagok hitelének maximumát — de egyenként legföljebb 10.000 K-t — saját hatáskörében szabja meg. Ez által eleje vétetik annak, hogy az igazgatóság kényo-kedvére adjon kölcsönöket a saját tagjainak s e mellett az igazgatósági tagok még sincsenek a saját intézetük hitelorrásaitól elzárva. Az intézet szabályzata azt a helyes intézkedést is tartalmazza, hogy a vezérigazgató és a tisztviselők az intézetnél hitelt egyáltalán nem vehetnek igénybe.

* **Gépek és kazánfűtők vizsgálója.** A gőzgépezők és kazánfűtők képesítő vizsgái Szegedon február hó 25-én délelőtt 9 órakor fognak megtartatni a szegedi városi alsó szivatyu telep, helyiségeiben (a vasuti hid mellett.) A vizsgálati kérvények kellően felszerelve 6—10 nappal előbb küldendők be a kerületi kir. iparfelügyelőséghez (Szilágyi utca 1. sz.)

* **Zeneoktatás.** Alapos oktatást adok hegedű, Csello és fuvola hangszereken. Bővebbet a lakásnál. Rosenberger Lajos, Malom-utca 186.

(**A Koronamalom kitünő minőségű darabos szalonszenet árusít** ólomzáros zsákokban, házhoz szállitva.

A zombori takarékpénztár közgyűléséről.

A „Bácska“ című helyi lap f. é. 8. számának a hírek rovatában a zombori takarékpénztár közgyűléséről megjelent cikkben a „Zombor és Vidéke m. é. . . számában foglalt közleményére vonatkozólag az én színyem is érintetve, kénytelen vagyok a tiszta valóság és igazság érdekében a megtörtént kellemetlen incident híven és röviden előadni. A zombori takarékpénztár m. é. december hó 22-én megtartott rendkívüli közgyűlésén Fejér Gyula apát-plébános úr szót emelt s többek között kiemelt azt, hogy a választmány a leendő igazgató fizetésében egyöntetű megállapodásra nem jutván, e miatt erre nézve a választmány javaslatát nem tehet, s miután a fizetés megállapítása, valamint az igazgató megválasztása titkos szavazással történik, ajánlja, hogy a szavazatok leadása ne kétízben, hanem egybe foglalva egyszerre eszközöltessék. Minthogy ezután a fizetésre nézve önmagam, valamint számos részvényes nevemben, kiket képviseltem, külön indítványt tettem, mely indítványom 9 szótöbbséggel el is fogadtattott, ezután mikor Heindlhofer Robert aligazgató úr, mint igazgatót jelölni kívántam s 28 éven át aligazgatói működését, és számos érdemeit méltaitam, Hauke Imre polgármester úr mint közgyűlési elnök eme szavakkal: „nem engedhetem meg, hogy jelölt érdekében hangzatos dicsőimnásokat zengedezzen, szó-noktól megvonom a szót“ s csak a mikor számos részvényes engem meghallgatni kívánt, megadta a szólás szabadságot és én a szandékolts beszédet némely közbeszólás mellett nagyrészen elmondhattam. Hogy a szólás — vélemény-szabadság mennyiben sérteztet meg, annak megítését tisztán a nagyközönségre, a közvéleményre bízom. Tény az, hogy a szóláshoz jogom volt mint mindenik részvényesnek, mert egyedül a tárgysorozat szerint: „az igazgató megválasztása“ hoz kívántam szólani s miután az igazgató nem objectum, hanem ember, tehát csakis emberrel beszélhettem és miután a választásoknál, legyen a választás titkos vagy nyilvános, a szavazás előtt jelöltet állitanak fel, amit meg is eselekedtem, elhez teljesen igazam volt s így szó sem fér ahhoz, hogy beszédem alapszabály ellenes volt. Ellenkezőleg nem én, hanem Hauke Imre polgármester úr a folyó hó 26-án megtartott közgyűlésen világosan szabályelleneséget követett el, hogy a Zombor és Vidéke című helyi lapban foglalt cikkrere reflektált és hozzíra nyult beszéde után önmagának eme lappal szemben elégtételt szavaztatott, pedig ez ügyben a szóláshoz joga nem volt, mivel az intézet alapszabályzatának 15. §-a előírja, hogy csakis a közgyűlést egybe hívó hirdetményben megjelölt tárgyak, illetőleg a napi-rendben felvett indítványok felett tárgyalhatni. Továbbá Hauke Imre úr a közgyűlést tényleg oly energikus hangon vezette, mintha nem részvényesek, hanem tisztvisé-

Ritka alkalom.

300 tárgy 1 frt 80 krért.

1 remekül aranyozott óra elegáns lánczezel. pontos járással, 2 évi jótállással, 1 remek nyákeik keleti gyöngyökkel modern karkötő, hajkötő-ékszer, patent záradékkal, 1 elegáns nikkell zsebórá 2 ággal, 1 pénzszény, 1 szép író-készülék, 1 elegáns brass (újdonőség: 1 pár szép függő gyémánt utánzat) 1 elegáns nyakkendő lú, 1 elegáns kézélő és mellgomb készlet, elegáns zsebtűkőr eluivel, 1 jó illatú szappan, elegáns nyakkendőtartó 35 angol tárgy — levelezéshez alkalmas 200 különféle házi czikk: — Összesen 300 tárgy az órával, — mely maga megéri a pénzt, postautánvét útján 3 márkáért kapható — egy rövid ideig

BRAVMANN M. E. kivitelei áruház

Krahó.

A meg nem felelő visszatérítik.

Schottola Ernő Budapest.

műszaki központi üzlet VACZI-körút 33.

A ruggyantagyártás meghonosítója.

Legújabb szerkezetű BORFEJTŐGÉPEK

ruggyanta lömlők, minden néven nevezendő pinczegazdászati gépek és eszközök, nagy gyári raktára magas nyomású borszűrők

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy gazdasági iskolát végzett GAZDATISZT

ki a gazdaságot minden ágában jártas, állást keres. — Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCIA COGNACGYÁR, PROMONTOL.

Mindenütt kapható.

Vendégszámok: RUDA ÉS BLOCHMANN Budapest-Bén.

Ház-eladás.

Zomborban, a Bálvány-utcában (szivaczi-ut Bánal) 307/a sz. ház, mely 5 szoba, 2 konyha, éles kamra, pincze stb. mellékhelyiségekből áll, **szabad kézből eladó.**

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőknek, tiszteltek, posta, vasúti és rendőrszolgálatoknak, valamint mindenkinél, kinek jó órára szüksége van, szives tudomásra hozzuk, hogy mi az eredeti genfi 14kar. elektro-arany-plaque remonitör órák „Glas-hütte” rendszer egyedül elárulását írtuk. Ezen órák antimagnetikus precíziós szerkezettel vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva, és kipróbálva és minden egyes órárt három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák, melyek három felelőből, egy rugós fedelelől (Savonette) állanak, pompás és legdivatosabbállításnak és az újonnan feltalált abszolút változatlan amerikai arany órák készítésénél, az eredeti hasonlatosságuk a valódi arany órákhoz, hogy még szakértők által sem különbözethetők meg egy 200 korona értékű valódi arany óráttól. A világ egyedüli órája, mely soha sem veszíti el valódi arany kincsét: 10.000 utárendelet és kérelmeiből 3000 díszre levelet kaptunk 6 hónap leforgása alatt. Ara egy ural vagy női óráknak csak 16 kor. vám-és bérmentve. Minden órához egy bírtok ingyen. Legdivatosabb és legelőnyösebb arany-plaque-órák és hűlyek részére (nyakláncok) 10, 12, 15 és 20 korona. Minden meg nem felelt óráfogyás nélkül visszavetítik, miáltal semmi kockázata. Szakértők útján vagy a pénz előeres h-küldése ellenében —

Remonitörök intézendők:

Uhren-Versandhaus „Ghoron” B. Basel I. (Schweiz).
Levelek Svájcba 20 fill. levelezőlapok 10 fill. részleges felküldés küldésük. — Majr levélreza.

Nemzeti irodalmunk legértékesebb alkotásait, a magyar irodalom fõmûveit

Magyar FRANKLIN Társulat kiadása Remekírók

ezim alatt egyöntetű szép kiadásban, 55 kötetben, díszes vászonkötésben adja közre a Franklin-Társulat.

- Tartalmazza:
- *Arany János Kisfaludy Károly
 - *Arany László Kisfaludy Sándor
 - Balassa Bálint Kölcsey Ferencz
 - *Bajza József Kossuth Lajos
 - Bertalanffy Dániel Madách Imre
 - Csiky Gergely Miks Kelenen
 - Csokonay V. M. Pázmány Péter
 - *Czuczor Gerg. Petöfi Sándor
 - Deák Ferencz Reviczky Gyula
 - Erdélyi József hr. Széchenyi Istv. gr.
 - Farkas Mihály *Szigligeti Ede
 - *Farkas János Teleki László gr.
 - Gyöngyössi L. *Tompa Mihály
 - Gvadányi József *Tudai János
 - Kármán József *Vörösmarty M.
 - Karona József Zrínyi Miklós
 - Kazinczy Fer. művel.
 - *Kemény Zsigm. művel.
 - Népies Iyra Néphalladák
 - Kürmezköltszet

nyertes, művészi, erős angol vászonkötés, a papírja famentes, soha meg nem száradó; betűi külön e célra készítek.

A Franklin-féle Magyar Remekírók öt kötetes sorozatokban jelennek meg 1902 februártól kezdve és azonnal minden felvétel egy-egy öt kötetből álló sorozat.

A Franklin-féle Magyar Remekírók előfizetőknek külön kedvezményképen a most megjelenő új magyar Shakspeare-kiadás, 6 vaszkos kötetben, díszkötésben 20 korona — kivételos árában szállítandó, ledott e kiadás bolti ára 30 korona lesz, és az eddig forgalomban volt Shakspeare kiadás 100 koronából került. — Legkíválth költőknek remek fordításban közli Shakspeare remekel e kiadás, névszerint Arany János, Petöfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy Jozsef, Arany László, Békosi Jenő, Györy Vilmos áttaltesésben. Ez az egyetlen teljes magyar Shakspeare, és értékes kiegészítője a Magyar Remekírók gyűjteményének. Megrendelhető a Magyar Remekírók-kal egyidejűleg.

A Franklin-féle Magyar Remekírók 55 kötetnyi teljes gyűjtemény ára 220 korona, mely összeg halvány részletekben törlesztendő; a hat kötetes teljes Shakspeare kedvezményárá 20 kor. a Remekírók előfizetőknek, ha a két mű együttesen rendeltek meg.

A Franklin-Társulat által kiadott «Magyar Remekírók» nagy értékét rendkívül emeli, hogy annak kiegészítője a

Teljes Magyar Shakspeare,

a Kisfaludy-Társaság által kiadott s költőink: Arany, Petöfi, Vörösmarty, Szász Károly, Lévy, Arany László, Fejes, Greguss, Györy Vilmos, Lörinczy-Lehr, Békosi Jenő, Szigligeti által fordított kiadása. Ez a fordítás ma már magyar remekíró-számú meg, mert azt halljuk a színpadról, ezt idézzük lépten-nyomon: átmenet a nemzet vérdob.

A teljes magyar Shakspeare-t kedvezményesen áron kapják a Magyar Remekírók megrendelői, vagyis a hat kötetes díszesen betűtöltött munkát 30 koronából ár helyett 20 koronáért, ha mind a két munkát megrendelik.

Megrendeléseket elfogad minden hazai könyvkereskedés vagy a Franklin-Társulat Budapesten.

MEGRENDELŐ JEGY.

Alfölrött.....könyvkereskedésében

(hol):.....ezemmel rendel

.....péld. Magyar Remekírók: 55 kötet 220 kor.

..... Shakspeare összes színműveit 6 kötet 30 kor. helyett 20 kor. kedvezményes áron

..... Shakspeare összes színműveit 6 kötetben külön (a Magyar Remekírók nélkül) 30 korona bolti áron és kéri a szállítási feltételek közlését.

Hely:.....Név:.....

Sajtó alá rendeltek és az illatú jótállást és munkáinak teljesítését felelő bszeléseket ellátják.

Alexander Bernát Angyal Dávid Badics Ferencz Bánóczy József Beöthy Zsolt Berzevicsy Albert Bayer József Endrődy Sándor Erdődi Béla Erdélyi Pál Ferenczy Zoltán Fraknói Vilmos Gyulai Pál Heinrich Gusztáv Koroda Pál Kossuth Ferencz Kozma Andor Lévy József Négycssy László Békosi Jenő Biedl Frigyes Széchy Károly Széll Kálmán Váczai János Vadnai Károly Voimovich Géza Zoltányi Irén

E fénys névsor bszeléseket napj ára nézve, hogy a Magyar Remekírók megfizethető színezett adja a fellelt munkáknak, s hogy minden életváz onló becsü munka lesz.

Tessék e megrendelő-jegyet aláírva felvételre adni ragasztva, azon könyvkereskedésnek, boltjának, melynek könyvtárszolgálatát reményesen felvett.

A magyar kir. államvasutak téli menetrendje.

Winter-Fahrordnung der königl. ung. Staatsbahnen.

Érvényes 1901. évi október 1-től. — Gültig vom 1ten Oktober 1901.

Oda										Budapest k. p. u.—Zimony—Belgrad.					Vissza				
k. expr.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyors v.	szem. v.	szem. v.	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	ind.	k. expr.	szem. v.	szem. v.	gyors v.	szem. v.	tv. sz. sz.				
11.20	7.40			2.40	3.25	10.20	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	11.20	7.05	10.05	1.05	6.40					
2.44	12.33			5.47	8.23	4.05	ind.	SZABADKA	érk.	7.57	11.50	5.20	9.46	1.66					
2.51	1.22	4.10		5.56		5.40	ind.	SZABADKA	érk.	7.52	10.48	7.40	9.34	1.21	7.15				
	1.51	4.45				6.08		Csantavér			10.16	7.05		12.56	6.14				
	2.18	5.16		6.27		6.34		Bács-Topolya			9.52	6.40	9.32	12.34	5.17				
	2.44	5.44		6.42		7.02		Hegyes-Feketehegy			9.22	6.06	8.46	12.06					
	3.05	6.08		6.56		7.22		Verbász			9.01	5.42	8.33	11.48					
	3.26	6.44				7.42		Ózkeér			8.36	5.13		11.29					
	3.44	7.05				8.07		Kiszás			8.16	4.51		11.13					
4.25	4.06	7.30		7.41		8.29	érk.	UJVIDÉK	ind.	6.18	7.51	4.24	7.50	10.52					

Oda				Szabadka—O-Becse.				Vissza			
v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.
5.10	1.37	ind.		SZABADKA	érk.	8.54	5.27				
5.38	2.05			Bekova	érk.	8.27	5.00				
7.00	3.28	érk.		ZENTA	ind.	7.01	3.40				
8.12	5.27			Ada	érk.	5.51	2.24				
8.35	5.42			Mohol	érk.	5.30	2.07				
8.55	6.02			Bács-Petrovoszellő	érk.	5.04	1.42				
9.21	6.28	érk.		O-BECSE	ind.	4.35	1.15				

Oda				Szeged-Rókus—Zenta.				Vissza			
v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.
4.15	2.05	ind.		SZEGED-ROKUS	érk.	9.32	5.45				
4.40	2.29			Röske	ind.	9.09	5.23				
4.58	2.48	érk.		HORGOS (136)	ind.	8.50	5.05				
5.01	2.57	ind.		Horgos	érk.	8.38	4.56				
5.20	3.16			Bács-Martonos	érk.	8.20	4.38				
5.43	3.39			Ókanizsa	érk.	8.06	4.24				
6.05	4.00			Adorján	érk.	7.37	4.00				
6.30	4.25	érk.		ZENTA	ind.	7.10	3.35				

Oda				Szabadka—Baja.				Vissza			
v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.
4.50	1.47	6.43	ind.	SZABADKA	érk.	9.37	12.43	10.28			
5.29	2.22	7.18		Csikéria	érk.	9.04	12.10	9.52			
6.10	2.54	7.50		Bács-Almás	érk.	8.42	11.48	9.23			
6.16	3.00	7.56		Almás	érk.	8.27	11.32	9.02			
6.45	3.26	8.25		Biklty-Borsod	érk.	8.02	11.08	8.34			
7.24	4.00	8.59	érk.	BAJA	ind.	7.25	10.32	7.43			

Oda				Baja—Ujvidék.				Vissza			
v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.
4.00		1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	6.50				
4.11		1.25		Béjasszőlősváros	érk.	9.08	6.42				
4.25		1.38		Vasút	érk.	8.53	6.26				
4.51		2.01		Gara	érk.	8.32	6.00				
5.09		2.16		Rigyea	érk.	8.17	5.35				
5.37		2.39		Sztanisics	érk.	8.00	5.12				
5.56		2.56		Gákova	érk.	7.36	4.40				
6.15		3.14		Nemédies	érk.	7.15	4.16				
6.25		3.23	érk.	Zombor (érk.)	ind.	7.05	4.05				
2.55	6.51	3.51	ind.	Zombor-vásártér	érk.	6.30	11.18				7.00
3.01	6.57	3.57		Fennbács-szállás	érk.	6.23	11.11				6.52
3.11	7.07	4.07		Zsákóvács	érk.	6.14	11.02				6.41
3.20	7.16	4.16		Ó-Szalpár	érk.	6.06	10.54				6.32
3.36	7.30	4.30		Bresztóvács	érk.	5.52	10.46				6.15
4.05	7.49	4.49		Ó-Szalpár	érk.	5.37	10.26				5.52
4.35	8.10	5.12		Hód-ságh	érk.	5.12	10.02				5.23
5.11	8.35	5.37		Parabuty	érk.	4.53	9.45				4.54
5.25	8.49	5.51		Paraga	érk.	4.32	9.25				4.29
5.46	8.16	6.09	ind.	GAJDÓBRA	érk.	4.14	9.07				4.03
6.00	8.30	6.23		Bulkesz	érk.	4.00	8.55				3.48
6.221	8.45	6.38		Petrovác-Glozsán	érk.	3.49	8.44				3.34
7.6514	10.10	7.03		Futtak	érk.	3.20	8.16				2.53
	10.31	7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.55	7.55				2.15

Oda										Szeged-Rókus—Szabadka.					Vissza.				
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	veg. v.	ind.	SZEGED-ROKUS <th>érk.</th> <th>veg. v.</th> <th>szem. v.</th> <th>szem. v.</th> <th>szem. v.</th> <th>szem. v.</th> <th>ind.</th> <th>érk.</th> <th>veg. v.</th>	érk.	veg. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	ind.	érk.	veg. v.				
3.05	8.10	11.56	4.34	8.43	ind.	7.01	11.00	3.26	7.46	12.18									
3.22	8.27	12.12	4.50	9.09		6.42	10.44	3.10	7.30	12.01									
3.35	8.43	12.25	5.03	9.36		6.25	10.30	2.55	7.16	11.46									
3.50	8.57	12.39	5.17	9.57		5.58	10.16	2.39	7.02	11.31									
4.05	9.11	12.53	5.31	10.17		5.42	10.03	2.26	6.50	11.17									
4.17	9.22	1.04	5.42	10.35	érk.	5.25	9.50	2.12	6.37	11.02									

Jegyzet. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig terjedő éjjeli idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomtatva.
 A menetrend baloldali számai felülről lefelé, a jobboldaliak pedig alulról felfelé olvasandók.
Anmerkung. Die Stunden von Abend 6 Uhr bis Morgens 5 Uhr 59 find fett gedruckt.
 Die Zahlen auf der linken Seite sind von oben abwärts, und die auf der rechten Seite von unten aufwärts zu lesen.

A vonatok érkezése és indulása Zomborban.

Érkezés.		Indulás.	
Szabadka felől:	Gombos felől:	Szabadkára:	Gombosra:
6 óra 41 percz reggel	11 óra 22 percz délelőtt	4 óra 39 percz reggel	3 óra 41 percz délután
3 " 34 " délután	8 " 15 " este	11 " 29 " délelőtt	7 " 00 " reggel
3 " 34 " este	Gyorsvonal:	8 " 35 " este	Gyorsvonal:
Gyorsvonal:	8 óra 18 percz reggel	Gyorsvonal:	7 óra 26 percz este
7 óra 22 percz este	Ujvidék felől:	8 óra 22 percz reggel	Ujvidékre:
Baja felől:	6 óra 30 percz reggel	Bajára:	2 óra 55 percz reggel
3 óra 23 percz délután	11 " 18 " délelőtt	7 óra 05 percz reggel	6 " 51 " reggel
6 " 25 " reggel	7 " 00 " este	4 " 05 " délután	3 " 51 " délután